

INZAGERECHT

De reikwijdte en
misbruik van het
inzagerecht art. 15
AVG

Cuccibu, auteur Lucine Pogolian
Cuccibook Inzagerecht
© 2020, Cuccibu
Uitgegeven door Cuccibu, Nederland

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder bronvermelding of zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUD

INTRODUCTIE	4
HET INZAGEPROCES	5
STAPPENPLAN	6
MISBRUIK VAN HET INZAGERECHT.....	8
RECHTSPRAAK	10
WEIGERINGSGRONDEN	11
AFHANDELEN VERZOEK 1.....	12
AFHANDELEN VERZOEK 2.....	13

INTRODUCTIE

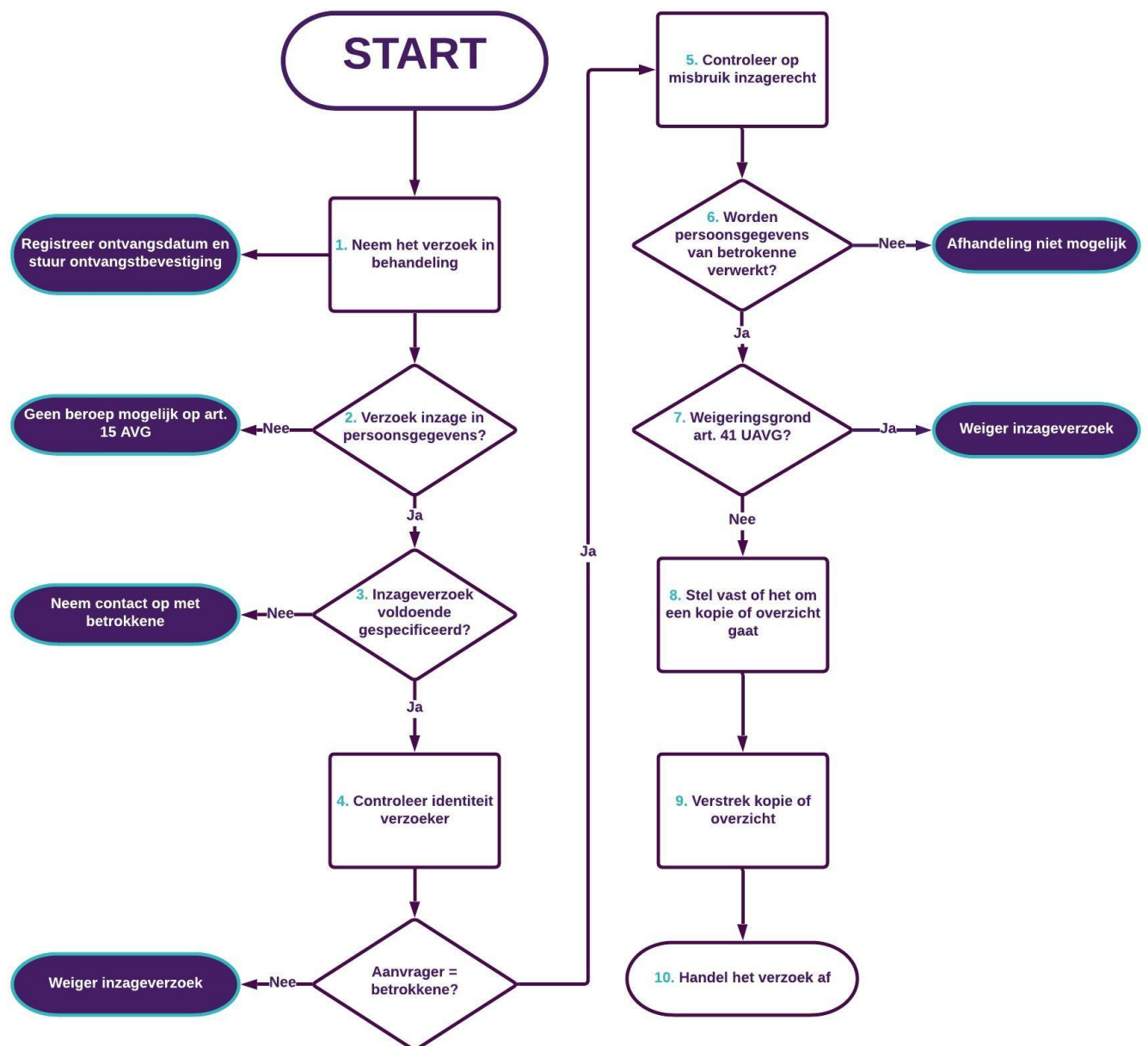
Het inzagerecht uit artikel 15 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) geeft een betrokkene het recht om zijn/haar persoonsgegevens in te zien en te controleren of deze juist en rechtmatig worden verwerkt door een verwerkingsverantwoordelijke. Hiernaast geeft het inzagerecht ook de mogelijkheid om andere privacyrechten uit te oefenen indien van toepassing.

Dit informatieboekje geeft handvatten bij het adviesproces omtrent het inzagerecht. Je vindt hier handige informatie over de reikwijdte van artikel 15 AVG en relevante bevindingen over misbruik van het inzagerecht uit jurisprudentie.

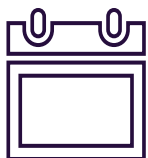
Reduce Risk. Create Value!

HET INZAGEPROCES

Wanneer een organisatie een inzageverzoek ontvangt, zou het volgende proces logischerwijs kunnen worden doorlopen. Verderop in dit document worden de processtappen nader toegelicht.

STAPPENPLAN

1. Neem het verzoek in behandeling. Registreer de ontvangstdatum. Dit is van belang in verband met de termijnen waar een organisatie zich aan moet houden. De betrokkene moet binnen één maand een reactie ontvangen over het inzageverzoek. Stuur een ontvangstbevestiging naar de betrokkene.

2. Stel vast of het inzageverzoek ziet op inzage in persoonsgegevens. Is dit niet het geval? Dan betreft dit geen inzageverzoek in de zin van de AVG en kan er geen beroep worden gedaan op artikel 15 AVG.

3. Ga na of het verzoek voldoende is gespecificeerd. Zo niet, neem contact op met betrokkene om het verzoek verder te specificeren. Met name wanneer het verzoek zeer algemeen is geformuleerd, is het van belang om het verzoek te specificeren tot een bepaald proces of verwerking.

4. Controleer de identiteit van verzoeker. Hierbij is het van belang om na te gaan of de identiteit van verzoeker matcht met de identiteit van de persoon in wiens persoonsgegevens inzage wordt gevraagd. Vraag verzoeker om in te loggen via een bestaand inlogsysteem (bijvoorbeeld DigiD) of om langs te komen met een ID-bewijs. Matcht de identiteit niet? Wijs het verzoek af.

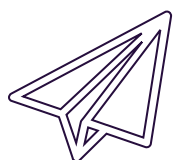
5. Controleer of er sprake kan zijn van misbruik van het inzagerecht. Gebruik hiervoor de flowchart op pagina 8.

6. Ga na of de organisatie persoonsgegevens verwerkt van de betrokkene. Het kan zo zijn dat er nooit persoonsgegevens zijn verwerkt of inmiddels zijn vernietigd. Zijn er geen beschikbare persoonsgegevens? Dan kan aan het verzoek niet tegemoet worden gekomen.

7. Ga na of er weigeringsgronden uit art. 41 UAVG van toepassing zijn. Zie hiervoor pagina 9. Is sectorwetgeving van toepassing? Ga na of er andere voorwaarden of weigeringsgronden gelden op basis van die wetgeving.

8. Ga na of de betrokkene om een afschrift (kopie) of overzicht van verwerking vraagt. Zo weet je of je een kopie moet verstrekken van de persoonsgegevens of algemene informatie over de verwerking van de persoonsgegevens van betrokkene. Verstrek dit in een duidelijk overzicht en in een eenvoudige, toegankelijke vorm aan de betrokkene. Verderop in dit boekje staat waar de verstrekking aan moet voldoen.

9. Vraagt de betrokkene om een **afschrift** (kopie)? Verstrek dan in eenvoudige en toegankelijke vorm een kopie van de persoonsgegevens. Vraagt de betrokkene om een **overzicht**? Verstrek dan in een duidelijk overzicht algemene informatie over de verwerking van de persoonsgegevens. Dit dient in een eenvoudige, toegankelijke vorm te worden gedaan.

10. Handel het verzoek af en sluit de registratie van het verzoek. Gebruik hiervoor de punten die worden genoemd op pagina 12.

MISBRUIK VAN HET INZAGERECHT

Rechters zijn over het algemeen terughoudend met het aannemen van misbruik van het inzagerecht. Toch kan het voorkomen en dan zijn onderstaande overwegingen van toepassing.

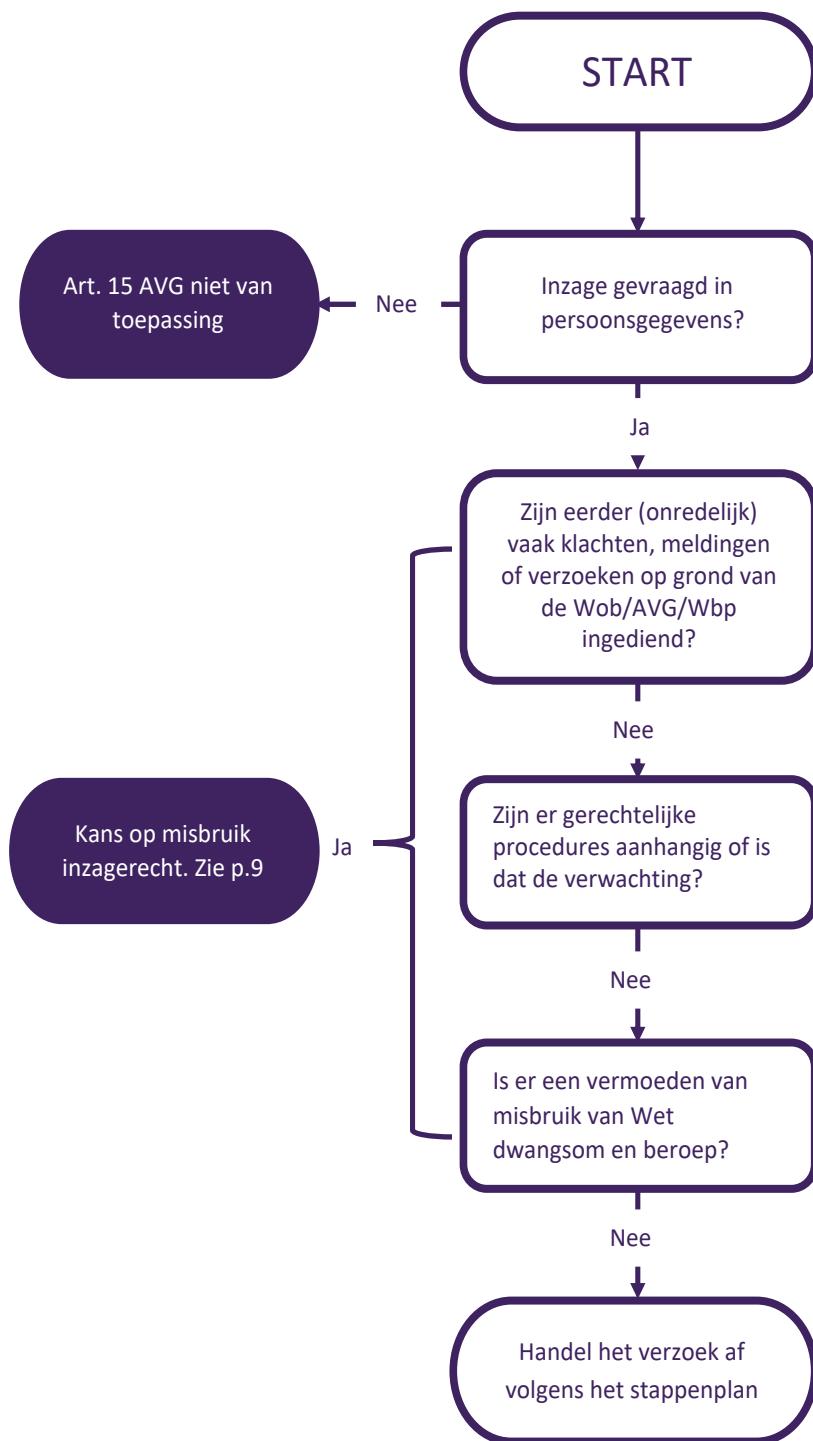
Omstandigheden van het geval

In het geval het vermoeden bestaat dat er sprake is van misbruik, is het van belang om een aantal uitspraken te raadplegen om tot een beoordeling te komen. Uit rechtspraak blijkt dat omstandigheden van het geval relevant zijn om misbruik van het inzagerecht wel/niet vast te kunnen stellen. Omstandigheden van het geval zouden kunnen zijn: een conflictrelatie of eerder vastgesteld misbruik van rechten.

Indicaties van misbruik

- De volgende punten leveren een indicatie op van misbruik van het inzagerecht:
- Hoge frequentie van het aantal verzoeken van dezelfde verzoeker bij de organisatie;
- (Recent) afgeronde, lopende of aangekondigde gerechtelijke procedures van dezelfde verzoeker bij de organisatie;
- Eerdere (veelvuldige) verzoeken op grond van andere wetgeving, zoals de Wob/Wbp/AVG van dezelfde verzoeker bij de organisatie;
- Eerdere (veelvuldige) klachten en meldingen van dezelfde verzoeker bij de organisatie;
- Vermoeden van het inzet van verzoek als instrument voor financieel gewin op basis van Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen (hierna: Wet dwangsom en beroep).

Doorloop de volgende flowchart om na te gaan of er sprake zou kunnen zijn van misbruik van het inzage recht.

- Medische adviezen (of analyses van) en juridische adviezen vallen niet onder het begrip persoonsgegevens.¹²
- Subjectieve informatie, zoals meningen en oordelen die herleidbaar zijn naar een betrokkene, vallen wel onder dit begrip.³

¹ HR 16 maart 2018, ECLI:NL:HR:2018:365

² HvJ EU 17 juli 2014, ECLI:EU:C:2014:2081

³ Hof Den Haag 17 nov 2019, ECLI:NL:GHDHA:2019:2398

RECHTSPRAAK

Hieronder volgt een toelichting van de uitzonderingen uit de rechtspraak waar misbruik van het inzagerecht is vastgesteld. Deze voorbeelden kunnen helpen om vast te stellen of er sprake is van misbruik van het inzagerecht.

Veelvuldig indienen

Het veelvuldig indienen van verzoeken op grond van de Wbp en AVG kan misbruik van recht opleveren, wanneer hierdoor buitensporig beslag wordt gelegd op het openbaar bestuur. In dit geval zou de uitoefening van de bevoegdheid (het indienen van verzoeken) evident onredelijk zijn.¹ Het is daarom verstandig om na te gaan of in het verleden vaker verzoeken en/of klachten en meldingen zijn gemaakt door dezelfde verzoeker.

Financieel gewin

Informatie die verkregen is uit een inzageverzoek gebruiken met een ander doel hoeft geen misbruik van het inzagerecht op te leveren. Dit kan anders zijn als dat andere doel onrechtmatig is. Een voorbeeld hiervan is wanneer het verzoek wordt ingediend met het doel om louter dwangsommen te innen (zie: Wet dwangsom en beroep).

Het doel van een inzageverzoek is in beginsel niet relevant om een verzoek in behandeling te nemen en in te willigen. Er hoeft geen reden of belang gegeven te worden bij een inzageverzoek. Uit feiten en omstandigheden kan echter wel blijken dat het verzoek louter voor financieel gewin wordt ingediend. Dit zou dan een reden kunnen zijn om het verzoek af te wijzen op grond van misbruik.²

Gerechtelijke procedure

Wanneer een gerechtelijke procedure loopt en het vermoeden bestaat dat de informatie uit het inzageverzoek gebruikt gaat worden in deze (of een andere) gerechtelijke procedure, ontstaat een lastige situatie. Sommige rechters oordelen namelijk dat dit op zichzelf niet in misbruik resulteert³, terwijl een aantal rechters vindt dat het hebben van een ander belang (de informatie gebruiken voor een procedure) wel misbruik kan opleveren.

Dit kan het geval zijn als de verzoeker de informatie uit het inzageverzoek wil gebruiken om zijn/haar onschuld te bewijzen in een gerechtelijke procedure.^{4 5} Omdat het een vrij lastige situatie met zich meebrengt, is het altijd van belang om alle omstandigheden van het geval te bekijken.

¹ Rb. Limburg 5 september 2019, [ECLI:NL:RBLIM:2019:10535](#).

² Rb. Den Haag 12 december 2017, [ECLI:NL:RBDHA:2017:14617](#).

³ Hof 's-Hertogenbosch 16 januari 2006, [ECLI:NL:GHSHE:2006:AV0012](#)

⁴ Rb. Rotterdam 24 januari 2020, [ECLI:NL:RBROT:2020:515](#).

⁵ Rb. Noord-Nederland 23 april 2019, [ECLI:NL:RBNNE:2019:3761](#)

WEIGERINGSGRONDEN

Het inzagerecht is niet exclusief. Dit betekent dat een verwerkingsverantwoordelijke in bepaalde gevallen het inzagerecht mag afwijzen. Uitzonderingen zijn alleen mogelijk in individuele gevallen, als dit strikt noodzakelijk is en geschiedt op proportionele wijze.

Administratieve lasten

Een inzageverzoek afwijzen omdat het verzoek administratieve lasten oplevert, is geen geldige weigeringsgrond. Uitzondering hierop is als de verwerkingsverantwoordelijke aannemelijk kan maken dat met het verzoek de administratieve lasten zodanig disproportioneel zijn dat hij in zijn rechten en vrijheden wordt aangetast of dreigt te worden aangetast.⁶

Deze weigeringsgrond valt onder de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.⁷

Weigeringsgronden

Een inzageverzoek mag worden geweigerd ter waarborging van:

- Nationale veiligheid;
- Landsverdediging;
- Openbare veiligheid;
- Strafrechtelijke processen;
- Belangrijke doelstellingen van algemeen belang van de EU of Nederland;
- Beroepscodes voor beschermde beroepen;
- Taken op toezicht, inspectie of regelgeving op de bovenstaande punten;
- Onafhankelijkheid van rechters en gerechtelijke procedures;
- Inning van civielrechtelijke vorderingen.

Bekendheid met gegevens is geen weigeringsgrond. Een betrokkene mag dus ook stukken opvragen als hij/zij daarmee bekend is.

⁶ Kamerstukken II 1997/98, 25892, 3, p. 171.

⁷ Art. 41 lid 1 onder i UAVG.

AFHANDELEN VERZOEK 1

Waarop moet je letten in het geval je het inzageverzoek in behandeling neemt en deze afhandelt? De volgende punten zijn in ieder geval van belang:

- De informatie dient in een makkelijke, toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal te worden aangeboden.
- De informatie dient beknopt, transparant en begrijpelijk te zijn.
- De informatie kan alleen mondeling worden verstrekt als de betrokkene hier zelf om vraagt. Hierbij is van belang dat de identiteit met voldoende zekerheid wordt vastgesteld.
- (Decentrale) overheden dienen rekening te houden met de bepalingen uit de Awb. Een beslissing op het inzageverzoek is een besluit in de zin van de Awb.⁸ De termijnen uit de Awb zijn van toepassing en de betrokkene kan in bezwaar en beroep tegen het besluit. De betrokkene dient hier actief op gewezen te worden.
- ER dient binnen een maand op het verzoek te worden gereageerd. Ook in het geval van een verlenging geldt dat de betrokkenen binnen een maand geïnformeerd moet worden hierover. De termijn kan worden verlengd met nog eens twee maanden in het geval het inzageverzoek complex is.
- De persoonsgegevens dienen kosteloos en op een veilige manier te worden verstrekt: aangetekend of per beveiligde mail.

Sommige van de hierboven genoemde punten gelden ook bij een weigering van een inzageverzoek. Zo is bijvoorbeeld de genoemde termijn van toepassing en dient de afwijzing/weigering van het inzageverzoek te worden gemotiveerd.

⁸ Art. 34 UAVG.

AFHANDELEN VERZOEK 2

Bij het afhandelen van het inzageverzoek zul je de betrokkene ook het volgende moeten laten weten:⁹:

- Waarom bepaalde gegevens worden verwerkt (verwerkingsdoeleinden);
- Welke soorten persoonsgegevens worden verzameld;
- Indien van toepassing: aan welke organisaties de persoonsgegevens worden doorgegeven (dit geldt ook voor gegevens die worden doorgegeven aan organisaties in andere landen of internationale organisaties);
- Hoe lang de persoonsgegevens worden bewaard;
- Welke (andere) privacyrechten de betrokkene heeft;
- Dat de betrokkene het recht heeft om een klacht in te dienen bij de Autoriteit Persoonsgegevens;
- Indien van toepassing: van welke organisatie persoonsgegevens zijn ontvangen in het geval deze niet zelf zijn verzameld bij de betrokkene;
- Indien van toepassing: op basis van welke logica er een geautomatiseerd besluit over de betrokkene is genomen.

⁹ Artikel 15 lid 1 sub a t/m h AVG.

In een wereld die in toenemende mate digitaliseert, zorgt Cuccibu ervoor dat de onbegrensde mogelijkheden van deze wereld worden benut op een verantwoorde en veilige manier. Cuccibu helpt organisaties met vraagstukken op het vlak van informatiebeveiliging, privacy, cyber security en audit/compliance. Onze professionals op deze gebieden hebben de achtergrond en ervaring om met creatieve en heldere oplossingen iedere organisatie, groot of klein, te helpen!